

Zprávy z České

Vážení spoluobčané,

přestože letošní zima byla krásná a sněhu jsme si užili do sytosti, věřím, že stejně jako mě i Vás teď těší jarní sluníčko a probouzející se příroda. Mnohé z nás to táhne na zahrádku, na procházky a výlety, a tak sledujeme, jaké bude počasí. V dnešní době moderních mobilních aplikací není problémem napojit se v mžiku na družicové snímky nebo si prohlédnout podrobně propracované modely jeho nejbližšího vývoje. Máme vcelku luxusní servis, i když ho většina z nás využívá převážně „jen“ kvůli trávení volného času.

Při listování v obecní kronice si můžeme všimnout, jakou důležitost sledování počasí přikládali naši předkové. A jak by ne, na něm

do značné míry závisela jejich existence. Neměli sice tehdy ještě žádné moderní přístroje, zato jejich sepatost s přírodou byla mnohem intenzivnější než dnes, po staletí se učili žít s ní v souladu a všimati si důležitých drobností. Pokud mělo počasí příliš velké vrtochy, v čase žní třeba vytrvale přšelo, přišly ničivé bouře nebo naopak zjara zavládla dlouhá sucha, byla ohrožena nejen úroda, ale v naší obci i schopnost nájemníků splácet předepsanou činži. Na jejich nelehký úděl bychom chtěli v tomto čísle krátce zavzpomínat.

Chtěla bych Vás také pozvat na společný výlet Svazku obcí Ponávka, který se již tradičně koná v tomto jarním období. Letos se vypravíme na rozhlednu Babí lom, kde budou slavnostně odhaleny informační panoramatické tabule.

K tradičním jarním radovánkám patří i „Pálení čarodějnic“, na které Vás rovněž srdečně zvou.

Především bych Vám všem ale chtěla popřát krásné velikonoční svátky, ať už je prožijete někde aktivně v přírodě, zavrátání v záhoncích na zahrádce anebo je jaksepatří oslavíte na bohoslužbách v kostele či na bujaré pomlázkové obchůzce!

Jana Chiniová, starostka obce

Zastupitelstvo obce Česká přeje všem občanům krásné a radostné Velikonoce!

!!! Důležitá upozornění !!!

Upozorňujeme občany, kteří ještě neuhradili poplatky za odpad, psa a kabelovou televizi, aby tak neprodleně učinili! Termín splatnosti vypršel již s koncem března!

Po nedávném požáru v jedné ze zahrad v naší obci nabádáme občany k opatrnosti při pálení, zvláště za suchého počasí!

↙ Obec Česká připomíná

Základní škola, Lelekovice, okres Brno venkov oznamuje:

Zápis do 1. třídy

se koná dne 20. dubna 2017 od 13 do 18 hodin

K zapsání dítěte zákonný zástupce předloží občanský průkaz a rodný list dítěte.

Zákonný zástupce dítěte může při zápisu požádat o odklad školní docházky, ke kterému doloží nejpozději do 30ti dnů od podání žádosti doporučení posouzení příslušného školského poradenského zařízení a odborného lékaře nebo klinického psychologa.

Více informací na webu školy: www.zslelekovice.cz

➤ Plánované akce

- **20. veřejné zasedání zastupitelstva** obce se uskuteční v pondělí 24. dubna 2017 od 17. 30 hod. v zasedací místnosti obecní sokolovny
- **Pálení čarodějnic** proběhne jako obvykle 30. dubna od 18 hod. na hřišti v Horce
- **Den Ponávky** letos připadá na 13. května, sraz v 9.07 hod. na náměstí v Lelekovicích
- v neděli 11. června se uskuteční v sokolovně v České „**Pohádkový den aneb záchrana Sluníčkového království**“, začátek v 15.00 hod.

Obec Česká zve všechny děti a dospělé
na

PÁLENÍ ČARODĚJNIC

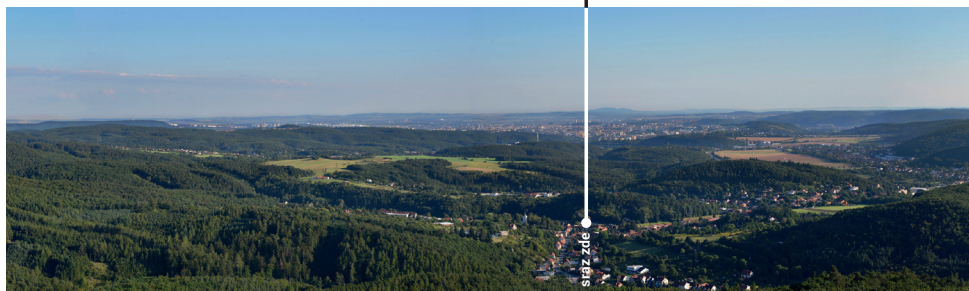
v neděli 30. 4. 2017
od 18.00 hod.
na hřišti v Horce.

Pro děti je připravena kofola,
pro dospělé pivo.

.....

Brigáda na dřevo se uskuteční
ve pátek 28. 4. 2017 od 17.00 hod.
na hřišti v Horce. Pily a sekery jsou
vítány.

DEN PONÁVKY 2017

Přijměte, prosím, naše pozvání na tradiční Den Ponávky,
pořádaný Svazkem obcí Ponávka - Česká, Lelekovice, Vranov.

Sraz bude 13. května 2017 v 9:07 hodin na náměstí v Lelekovicích.

Společně se vydáme na rozhlednu Babí lom, kde se uskuteční odhalení
panoramatických infotabulí. Následně sestoupíme k Lelekovači,
kde, po připraveném občerstvení, bude akce ukončena.

S.v. Ponávka
starostové
obcí Česká, Lelekovice a Vranov

➤ **Obec Česká oznamuje**

**Stanoviště kontejnerů u kapličky je
mimořádně**

v pondělí 17. 4. 2017 uzavřeno,

otevřeno v úterý 18. 4. 2017 od 17.00 - 18.00 hod.,

v pondělí 1. 5. 2017 uzavřeno,

otevřeno v úterý 2. 5. 2017 od 17.00 - 19.00 hod.,

v pondělí 8. 5. 2017 uzavřeno,

otevřeno v úterý 9. 5. 2017 od 17.00 - 19.00 hod.

➤ Ohlédnutí za uplynulými akcemi

Ostatky

Tradiční fašank jsme letos oslavili 25. února. Odpolednímu průvodu masek po dědině přálo počasí a dobrá nálada nakazila brzy všechny, kdo se k němu přidali nebo ho alespoň potkali. Basa byla řádně pochována, hojnou účast měla i večerní ostatková zábava a všichni si tak mohli užít rozpustilého veselí jaksepatří. Děkujeme stárkům za přípravu a již teď se těšíme na Vaši přízeň i příští rok!

Maškarní bál

Dlouhá a tuhá zima přiměla letos pořadatelky dětského maškarního bálu zavést jeho návštěvníky přímo do žhavé džungle. Zarádit jste si tak mohli mezi houpajícími se opicemi, plazícími se hady, potkat jste mohli ale i slona, krokodýla, žirafu či zebra. Pěkné vystoupení předvedl nejen taneční kroužek z Lelekovic,

taneční rej brzy pohltit všechny – malé i jejich rodiče, kteří se museli občas do her také zapojit. A jak by ne, když se organizace zhostila taková parta divošek! Tak zase za rok na viděnou!

Lenka Mičánková

➤ Zajímavosti z minulosti

František Antonín Raab

Možná ne každý ví, že za vznik naší obce vděčíme mimo jiné jistému vídeňskému dvornímu radovi, Františku Antonínu Raabovi (1722-1783). Tento hospodářský reformátor navrhl rozdělit vrchnostenské velkostatky na drobné díly, pronajmout je rolníkům, kteří by tak byli zbaveni roboty a mohli pracovat „na svém“, samozřejmě za patřičně odváděnou nemalou daň. První zkušenosti z r. 1775 (na statcích po zrušeném jezuitském řádu) se zdály být dobré, a tak Marie Terezie přistoupila na jeho návrh a pověřila jej provedením této reformy, později nazývané podle autora *raabizací*.

Reforma se týkala státního majetku, bývalých velkostatků církve a královských měst; stavům byla kvůli očekávanému odporu ponechána možnost volby. Raabizace nakonec proběhla jen částečně, neboť císař Josef II. ji po nějaké době zastavil. Celkově tak na rozparcelovaných pozemcích vzniklo v Čechách 128 a na Moravě asi 117 nových vesnic, naše obec byla jednou z nich. O dělení lelekovského dvora se začalo uvažovat již v r. 1783, hlavní práce pak proběhly o rok později a v r. 1785 již osadníci sklízeli první úrodu.

Cinsendorf

Svůj název získala obec podle způsobu vzniku – jmenovala se *Cinsendorf* (původně *Zinsdorf*, *Zinsendorf*), odvozeno od slova činže, tedy vlastně *Poplatná obec*. Název *Česká* je docela nový, váže se až ke vzniku republiky a odkazuje na původ zakládajících nájemníků z Čech, z okolí Vysokého Mýta a Litomyšle. Zastupitelé měli představy, že by se naše obec mohla jmenovat na jejich památku Čechov nebo alespoň Česká Ves, nakonec nám však bylo názvoslovnou komisí ministerstva vnitřní 13. prosince 1921 přilepeno jen krátké

Česká. K *Cinsendorfu* jsme se ještě nechtěně museli vrátit za protektorátu.

V době raabizace lelekovský poplužní dvůr patřil Brnu (získalo jej výměnou za jiná panství již r. 1557) a byl trvale připojený k panství Kuřimskému. To také později dohlíželo na vybírání daní od nájemníků, jinak též *familiantů* (dostali dědičné právo k takovému dílu půdy, aby se na něm dokázala udržet vždy jedna *famílie*).

Platy, které museli familianti panstvu odvádět, byly nemalé. Často nezvládali splácet, dluhy na nich ležely jak balvany. Dnešní ostudné případy exekucí tedy nejsou ničím novým pod sluncem, existenční krizi a neúměrné poplatky řešili naši předkové už dávno. Ne každý se na pronajatém pozemku udržel, mnozí mizí, jména obyvatel se mění. Splácením dluhů byli zatíženi i ti nejbohatší sedláci. Odváděla se daň gruntovní, poplatky za dům a polní desátek (každý desátý snop obilí se musel odevzdat). Navíc obec musela přebírat od panstva i odvádění dalších poplatků do státní kasy.

František Dvořáček

Ne každý se chtěl s takto nastavenou situací smířit. Obecní kronika nám podává zprávu o našem prvním rychtáři, který proti výši poplatků vehementně protestoval. Jmenoval se František Dvořáček a od ostatních familiantů Zinsendorfu se lišil nejen původem (byl to Kuřimák), ale především tím, že jako jediný uměl číst a psát. To mu také dávalo možnost jednat s úřady, svých spoluobčanů se neohroženě zastával, takže byl u brněnských konšelů zapsán jako člověk vzpurný a rebelant, který ostatní popouzí k neposlušnosti.

K určité úlevě však dochází až po revolučním r. 1848 a k úplnému zproštění všech závazků pak až po možnosti odkupu po r. 1874.

110 let samostatnosti obce

Bez zajímavosti jistě není ani fakt, že samostatnost naše obec získala až v roce 1907. Do té doby byla součástí Lelekovic, na jejichž území vznikla. Neustálé a stupňující se majetkové spory našich občanů s lelekovskými však nakonec vedly k rozparcelování a oddělení obou obcí, 9. března jsme tak mohli oslavit kulaté výročí 110 let samostatné existence.

Nejen exekutoři, ale i šmejdi

Že se naši předkové potýkali s mnohdy podobnými problémy, jako my, svědčí i jedna „pověst“ zaznamenaná v obecní kronice. Vykuků zneužívajících naivity a strachu lidí bylo vřdycky dost. Jak je ale patrné, aby člověk s takovými vyběhl, nepotřebuje často víc než obyčejný selský rozum a trochu kuráže. Poslechněme si tedy vyprávění o *katovských*, třeba nám ještě někdy poslouží jako inspirace!

O katovských

Začátkem 19. stol. chodili po vesnicích lidé, kteří se vydávali za čarodějníky a říkalo se jim všeobecně *katovští*. Těchto lidí se vesničané velice báli, neboť strašili, že přivolají na dům neštěstí neb červené vši. Také za velké peníze „pomáhali“ nemocnému dobytku, ale o skutečné pomoci nemohlo být řeči.

Takovýto člověk přišel jednou do naší vsi s kabelou přes rameno, za kloboukem peroutku z husy, podpíral se holí podobnou berle. Ustrašení vesničané čekali, do kterého domu vejde. Katovský vybral si dům Václava Kosiny, který právě nebyl doma. Přišel ke dveřím, třikrát zaklepal holí a pravil: „Požehnání domu tomu!“ Nato se dveře otevřely, katovský vešel, bez pozvání usedl za stůl a poroučel si všechna možná jídla, že už si s ním selka nevěděla rady.

Tu přijel hospodář z pole – hospodyně honem spěchala za ním postěžovat si na nezevaného hosta. Hospodář vešel do světnice a ptá se ho: „Chlape, co tady děláš?!“ On mu odpověděl: „Já jsem KATOVSKÝ!“ Načež hospodář více nemluvil, chytil chlapa za límec a hodil jej přímo do hnoje, kde bylo notně močůvky. Pak mu pohrozil, ať se mu ztratí z očí. Katovský hospodáře prosil, aby si jen směl vzít svůj ranec a berlu, a už celý zmáchaný v močůvce upaloval z vesnice pryč. Od těch dob se v obci nikdy neukázal a na jméno *katovský* se pomalu zapomnělo.

Zpracováno podle obecní kroniky a „Čtení o vesnici Česká“ od Rostislava Vermouzka, Daniela Hrušková

Ještě v poválečné době byla naše obec převážně zemědělská (foto z historického filmu)

Zpravodaj obce Česká. Ev. č. MK ČR E 21297. Neprodejné! Vydává OÚ Česká nákladem 440 výtisků. Připomínky a podněty zasílejte na e-mail zpravyzceske@seznam.cz nebo doručte na OÚ Česká. Redakční úpravy vyhrazeny.

Uzávěrka dalšího čísla: 1. června 2017